

В. І. Станінець

Шилов Євген Олексійович

ШИЛОВ Євген Олексійович (29. 07(10. 08). 1893, м. Серпухов, нині Московської обл. — 22. 07. 1970, Київ) — хімік. Батько [Г. Шилова](#). Доктор хімічних наук (1938, без захисту дисертації), професор (1936), академік АН УРСР (1951). Премія імені Л. Писаржевського АН УРСР (1965). Державні нагороди СРСР. Закінчив Московський університет (1917). Працював 1919—47 в Івановському політехнічному інституті (РФ): від 1925 — завідувач кафедри органічної хімії; від 1947 — засновник і завідувач відділу механізмів органічних реакцій Інституту органічної хімії АН УРСР (Київ). Засновник наукової школи, основні дослідження якої спрямовано на вивчення кінетики та механізмів органічних гетеролітичних реакцій. Основну увагу у своїй науковій роботі приділяв кардинальним питанням теорії протікання органічних реакцій та з'ясування природи тримолекулярних та циклічних перехідних станів у подібних реакціях, вивченню ролі розчинників та сольватних комплексів у реакціях приєднання тощо. Розробив концепції π - і σ -комплексів, циклічних перехідних станів та проміжних комплексів у механізмах органічних реакцій, сформулював тримолекулярний донорно-акцепторний принцип перебігу реакцій. Зробив значний внесок у теорію хлорного відбілення целюлози та теорію утворення каучуків у каучуконосних рослинах. На фасаді будівлі Інституту органічної хімії НАНУ встановлено меморіальну дошку.

Основні праці

Передаточные механизмы органических реакций // Докл. АН СССР. 1938. Т. 18, № 9;
Кинетика и механизм энолизации ацетона в присутствии аминокислот // Там само. 1952. Т. 84, № 2 (співавт.); Нуклеофильное присоединение галогеноводородов к некоторым

ацетиленовым производным // Там само. 1953. Т. 91, № 4 (співавт.); Донорно-акцепторный механизм и их значение в кинетике гетеролитических реакций // Вопросы химической кинетики, катализа и реакционной способности. Москва, 1955; Некоторые особенности кинетики присоединения йодистого водорода к ненасыщенным соединениям // Докл. АН СССР. 1957. Т. 115, № 3 (співавт.); Специфическое действие аминов в енолизации кетонов // Украинский химический журнал. 1961. Т. 27, № 5 (співавт.); Кинетика енолизации ацетона в присутствии аминокислот различной структуры // 1964. Т. 30, № 6 (співавт.); Кинетика и механизм иодирования ацетолфосфата в присутствии этилендиамина // Там само. 1965. Т. 31, № 1 (співавт.); Катализ иодирования ацетона диаминами и солями фосфорной кислоты // Там само. 1969. Т. 35, № 1 (співавт.).

Рекомендована література

1. Наукові школи Інституту органічної хімії // Вісн. НАНУ. 2014. № 11.

Бібліографічний опис:

Шилов Євген Олексійович / В. І. Станінець // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-884233>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).